

Kérdések és válaszok a fogvatartottak kapcsolattartóinak nyilvántartásáról

— Miért van szükség erre a tájékoztatóra?

Az utóbbi években több fogvatartott jelezte a Magyar Helsinki Bizottságnak, hogy regisztrált kapcsolattartóit törölte a bv. intézet. Ennek okaként a bv. intézet egyes esetekben azt jelölte meg, hogy:

- a regisztrált kapcsolattartóval a fogvatartott nem tartott rendszeres kapcsolatot, vagy
- a kapcsolattartó olyan volt fogvatartott, aki nem a fogvatartott egyenesági rokona,
- más esetekben a törlésre ismeretlen okból került sor,
- egyes bv. intézetekben a fogvatartott csak akkor tarthatott kapcsolatot a barátaival, ismerőseivel, ha az a bv. intézet álláspontja szerint „indokolt” volt.

A kapcsolattartók fenti indokkal való törlése vagy kapcsolattartóként való rögzítésének megtagadása azonban jogellenes. A közelmúltban az alapvető jogok biztosa (ombudsman) is foglalkozott a kérdéssel, aki egyértelműen jogellenesnek minősítette azt, ha ilyen okból törlik a kapcsolattartókat.

— A szabályok szerint ki lehet kapcsolattartóm?

Elítéltként főszabály szerint bárkivel kapcsolatot tarthat, ha azt Ön és az illető egyaránt szeretné. A kapcsolattartáshoz minden esetben a bv. intézet engedélye szükséges. A bv. intézet akkor tagadhatja meg a kapcsolattartó regisztrálását, ha az adott személlyel való kapcsolattartás veszélyeztetné az Ön társadalomba való visszailleszkedését, vagy a bv. intézet rendjét és biztonságát.

A bv. intézetnek törvényi kötelezettsége, hogy elősegítse, hogy a fogvatartott fenntartsa és fejlessze hozzátartozóival és másokkal is a kapcsolatát. Ez ugyanis fontos feltétele annak, hogy a fogvatartott a szabadulását követően sikeresen visszailleszkedhessen a társadalomba.

— Tarthatok-e kapcsolatot szabadult vagy jelenleg fogvatartott emberrel?

Igen. Ha Ön összebarátkozott egy másik fogvatartottal, vagy valamelyik rokona korábban bv. intézetben volt, általában nincs akadálya annak, hogy a szabadulást követően az Ön kapcsolattartója legyen.

A Legfőbb Ügyészség jogsértőnek találta a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága által 2017-ben kiadott szakutasítást, mely szerint a fogvatartott szabadult fogvatartottnak csak akkor lehet kapcsolattartója, ha egyben a rokona is. A Legfőbb Ügyészség eltörölte ezt a szabályt, így ma volt fogvatartott akkor is lehet kapcsolattartó, ha nem rokon.

Általában lehetséges az is, hogy egy másik bv. intézetben lévő fogvatartottal tartson kapcsolatot.

A bv. intézet a szabadult és jelenleg fogvatartott személlyel való kapcsolattartását azonban megtilthatja a fentebb említett okokból. Ilyen eset lehet például, ha korábban együtt követtek el bűncselekményt, ezért a bv. intézet szerint a kapcsolattartás nem segíti elő, hogy Ön a társadalomba visszailleszkedjen.

Milyen esetekben törölheti a bv. intézet jogszerűen kapcsolattartóim adatait nyilvántartásból?

A bv. intézet köteles törölni a kapcsolattartója adatait, ha ezt a kapcsolattartó kifejezetten kéri. A bv. intézet akkor is törli a kapcsolattartó adatait, ha Ön szabadul a fogvatartásból.

A bv. intézet saját döntése alapján jogosult a kapcsolattartás korlátozására a bv. intézet rendje és biztonsága érdekében, valamint közegészségügyi okból. Így például megtilthatta a személyes látogatást a COVID járvány alatt, vagy például megtilthatja, ha egy kapcsolattartó megpróbált tiltott tárgyat beküldeni.

Ha Ön letartóztatásban van, akkor kezdetben az ügyészség, majd, a tárgyalás előkészítését követően a bíróság dönt arról, hogy Ön kivel jogosult kapcsolatot tartani. A kapcsolattartást akkor tilthatják meg, ha az a büntetőeljárás lefolytatását veszélyeztetné.

Más okból törölheti bv. intézet a kapcsolattartóimat? Tehát, ha a kapcsolattartóm ezt nem kéri?

Nem.

A jogbiztonság elvéből fakadóan az állami szervek csak azt tehetik meg, amit a működésükre vonatkozó jogszabályok előírnak. Nincs olyan szabály, amely lehetővé tenné, hogy a bv. intézet törölje az Ön kapcsolattartóját például azért, mert csak évi egy-két alkalommal lépnek egymással kapcsolatba. Ha ebből az okból törlik a kapcsolattartót a nyilvántartásból, az jogellenes.

Hova fordulhatok, ha jogtalanul törölték a kapcsolattartóimat?

Panaszt nyújthat be az intézet parancsnokához a törlésétől számított 15 napon belül. Kérheti ügyész általi meghallgatását vagy itt is tehet panaszt, ugyanis az illetékes bv. ügyész látja el a bv.-k törvényes működésének felügyeletét. Az Ön törölt kapcsolattartója szintén nyújthat be panaszt a parancsnoknak és az ügyészségre.

A jogsértést jelezhetik az alapvető jogok biztosának (ombudsmannak) is. Ha a vizsgálat során a biztos megállapítja az alapvető jogok sérelmét, ajánlásait megküldi az érintett szervnek, a jelentést pedig nyilvánosságra hozza. A javaslatai jogilag nem kötelezők, de annak tekintélye miatt az érintett állami szervek meg szokták tartani azokat.

Az **Alapvető Jogok Biztosának Hivatala** [elérhetősége](#):

e-mail: panasz@ajbh.hu

postacím: 1387 Budapest Pf. 40.

telefon: (06-1-) 475-7100

Ha jogi tanácsadásra van szükségük, forduljanak bizalommal a Magyar Helsinki Bizottsághoz.

A **Magyar Helsinki Bizottság** [elérhetősége](#):

e-mail: helsinki@helsinki.hu

postacím: 1242 Budapest, Pf. 317.

telefon: (+36 1) 321 4323, (+36 1) 321 4327, (+36 1) 321 4141